

Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi
Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Beslutningsreferat for rådsmøde

Dato	15. og 16. marts 2017
Sted	Hotel Hans Egede, Nuuk
Emne	Rådsmøde i Grønlands Råd for Menneskerettigheder (GRM)

Tilstedeværende Rådsmedlemmer

Fartato Olsen, Illersuisut - Forsvarerforeningen i Grønland

Lise Mørup Dalsgaard, Nunatsinni Advokatit - Grønlandske Advokater.

Anita Hoffer, Sulisitsit - Grønlands Erhverv GE

Kristine Reimer, Kalaallit Nunaanni Innarluutillit Piginnaanikitsullu (KNIPK) - Handicapforeningen i Grønland.

Carl Christian Olsen, Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiat - Inuit Circumpolar Council (ICC Grønland).

Annemette Nyborg Lauritsen, Ilisimatusarfik - Grønlands Universitet

Leif Fontaine, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK) - Grønlands Fisker- og Fangerforening

Inge Olsvig Brandt, Naligiissitaanissamut Siunnersuisoqatigiit - Ligestillingsrådet i Grønland.

Bodil Karlshøj, Transparency Greenland.

Loritha Henriksen, Kattuffik utoqqaat nipaata - Ældreforeningen.

Kirsten Olesen, Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen

Ahmed Akkari, Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA) - Kommunernes Landsforening

Franz Amdi Hansen (observatør), Ombudsmanden for Inatsisartut.

Afbud

Aviâja Egede Lynge, Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden.

Kathrine Hjelholt Nathanielsen, Meeqqat Inuunerissut/Bedre Børneliv (MIBB).

Stina Berthelsen, Børn og Unge Organisationen Nanu (Nanubørn).

Ludvig Larsen, Sulinermik Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat - Grønlands Arbejdstagerforening (SIK).

Emma Lennert, Sorlak meeqqanut inuusuttunullu siunnersuisooqatigiiffik (Sorlak) - Ungdomsrådet i Grønland.

Yderligere deltagere

Lise Garkier Hendriksen (IMR),

Mandana Zarreparvar (IMR),

Signe Hinz Andersen (IMR),

Niels Thomas Andersen (Sekretær, Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen, INIAAN)

Referent

Niels Thomas Andersen (INIAAN)

Onsdag den 15. marts 2017

1) Velkomst og introduktion ved formand Inge Olsvig Brandt

Formand Inge Olsvig Brandt bød velkommen til mødet.

Der er blevet nedsat et nyt råd for perioden 2017-19 med en række nye medlemmer.

Inge Olsvig Brandt fortalte kort om større begivenheder i årets løb, herunder præsentation af Statusrapport 2016.

Det blev oplyst, at formand og næstformand ikke genopstillede, og at der derfor skal vælges ny formand og næstformand.

2) Valg af referent

Niels Thomas Andersen blev valgt til referent.

Lise Mørup Dalsgaard blev valgt til ordstyrer/dirigent

3) Gennemgang af program

Programmet blev gennemgået.

4) Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

5) Godkendelse af referat fra sidste møde (16.-17. november 2016)

Der var et afklarende spørgsmål vedr. udpegning af rådets repræsentant til Institut for Menneskerettigheders bestyrelse, som fandt sted efter sidste rådsmøde i november 2016 (hvorfor det ikke er med i referat fra sidste møde) ved skriftlig afstemning, eftersom der på sidste møde var stemmelighed.

Martin H. Jensen forestod efterfølgende afstemningen. Anita Hoffer blev valgt med 4 stemmer mod Carl Christian Olsens 3 stemmer.

6) Rådets lovgrundlag og forretningsorden ved Niels Thomas Andersen

Inatsisartutlov nr. 23 af 3. december 2012 om Grønlands Råd for Menneskerettigheder blev kortfattet gennemgået, ligesom rådets forretningsorden blev gennemgået.

7) Gensidig orientering fra Rådets medlemmer, herunder Retssikkerhedsgruppe, Fællespuljegruppe og Budgetgruppe

Der blev orienteret fra alle medlemmerne og arbejdsgrupperne.

De nye medlemmer af rådet præsenterede sig.

Oversigten er vedlagt som bilag 1.

8) Opfølgning fra Institut for Menneskerettigheders bestyrelsesmøder ved Anita Hoffer

Anita Hoffer redegjorde for arbejdet i Institut for Menneskerettigheders bestyrelse. Deltog i sidste bestyrelsesmøde, hvor det primære fokus var på økonomi.

Næste møde afholdes den 16. maj 2017. Grundet ophold i Sisimiut har Anita Hoffer ikke mulighed for at deltage (medmindre mulighed for deltagelse via Skype).

I forbindelse med instituttets projekt om menneskerettigheder i kommunerne er der udarbejdet en pjece med fokus på socialt udsatte, beskyttelsen af børn mod overgreb, digital sikkerhed som temaer.

9) Samarbejdet med Institut for Menneskerettigheder ved Mandana Zarrehparvar

Mandana Zarrehparvar holdt oplæg om instituttets arbejde (PP-oplæg kan eventuelt fremsendes).

Der var enkelte kommentarer og opklarende spørgsmål til Mandana Zarrehparvar.

En række medlemmer berettede om, at når de var ude og tale om menneskerettigheder mv. oplevede man en stor uvidenhed om hvad rettigheder er, og hvilke rettigheder man har som borger.

Enighed om at det er en opgave, rådet skal tage alvorligt og gøre noget ved. Vigtigt at det er en debat, hvor borgere inddrages og er i øjenhøjde.

Mandana Zarrehparvar påpegede, at instituttet ville være behjælpelig med dette.

Bl.a. Statusrapport 2016 er et godt udgangspunkt for at øge viden mv. om menneskerettigheder mv.

Rådsmedlemmernes baglande (organisationer, foreninger mv.) bør også inddrages i at udbrede kendskab og debat.

Kirsten Olesen redegjorde for Nakuusa projektet, som er et projekt Naalakkersuisut (Dep. for Familie og Dep. for Udd.) samarbejder med UNICEF Danmark, og som bl.a. handler om at lære børn deres rettigheder mv. med udgangspunkt i Børnekonventionen.

10) Status på Grønlands Råd for Menneskerettigheders arbejde ved Inge Olsvig Brandt og økonomi ved Niels Thomas Andersen

Inge Olsvig Brandt gjorde status på rådets arbejde siden sidste rådsmøde.

Der er nedsat et nyt råd for perioden 2017-19.

Takkede Mandana Zarrehparvar og IMRs bidrag til rådets arbejde.

Rådet har kørt på lavt blus, bl.a. grundet i en sygemelding.

Rådet har efter Martin H. Jensen fået en ny, midlertidig sekretær (Niels).

Bodil Karlshøj overtog næstformandsposten.

Der var ikke afklaring vedr. rådets mulighed for at få ansat en medarbejder, hvilket det nye formandskab blev opfordret til at forholde sig til, så der kan komme mere kontinuitet i sekretariatsbistanden, herunder i forhold til budget mv.

Det blev beklaget, at naalakkersuisoq Sara Olsvig ikke havde mulighed for at komme forbi til rådsmødet.

Inge Olsvig Brandt meddelte, at hun ikke genopstiller som formand.

Der skal ifølge loven udarbejdes en evaluering af rådet (1/7 2017).

Endelig et ønske om at rådet fremadrettet arbejder videre med anbefalinger – og ønsker samarbejde med nye fmd. skab med overdragelse

Kirsten nævnte, at Sara Olsvig gerne ville have deltaget i rådsmødet, men var forhindret pga. kongeligt besøg, som bl.a. omhandlede besøg på institutioner mv. hvor Sara Olsvig skulle være til stede, autisemekonference mv.

Evalueringsrapporten, inkl. rådets og IMRs høringssvar (vedlagt som bilag til rapporten) fra 2016 var afleveret til Naalakkersuisut til godkendelse. Rapport skal omdeles på Inatsisartuts forårssamling.

Regnskab 2016

Niels Thomas Andersen gennemgik kortfattet det udleverede regnskab for 2016 (se særskilt regnskab for 2016).

Rådet har haft et underforbrug på ca. kr. 240.000.

Enkelte afklarende spørgsmål.

Det blev påpeget, at underforbruget signalerer, at rådet ikke bruger sin bevilling – og at det kan give anledning til yderligere reduktion i Landskassens bevilling. Det er derfor vigtigt, at der kommer øget aktivitet i rådet.

Bevillingen fra Landskassen for 2017 er beskåret med kr. 10.000.

Regnskabet blev godkendt.

11) Status på Grønlands Råd for Menneskerettigheders og Institut for Menneskerettigheders handicapmandat ved Signe Hinz Andersen

Signe Hinz Andersen redegjorde vedr. handicapmandatet (se særskilt oplæg).

Der var enkelte afklarende spørgsmål og kommentarer, herunder dataindsamling, instituttets høringssvar til Inatsisartutlovsforslag til handicaptalsmand.

Det blev foreslået, at handlingsplanen skal oversættes til grønlandsk.

IMR efterlyste i sit høringssvar en klarere snitflade mellem de enkelte aktører på handicapområdet – herunder i ft. Handicapcenter i Sisimiut, handicaptalsmand mv.

12) Kandidater til formand og næstformand præsenterer sig

Carl Christian Olsen (Puju) meddelte, at han stiller op til formand og ser det som en vigtig opgave at udbrede menneskerettigheder.

13) Status på opfølgning på anbefalinger fra Statusrapport. Gennemgang og drøftelse af alle anbefalinger ved Mandana Zarreparvar

Mandana Zarreparvar og Lise Garkier Hendriksen gennemgik de udsendte skemaer og tilføjede status og opfølgning til de enkelte skemaer (se særskilte skemaer).

Torsdag den 16. marts 2017

Fortsættelse af punkt 13.

Vedr. evaluering (jf. Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder § 8 stk. 3)

Rådet skal, jf. § 8 stk 3, udarbejde en evaluering af rådets arbejde.

Det blev diskuteret, hvordan evalueringen skulle gribes an. Loven er ikke særlig konkret i forhold til, hvad evalueringen skal indeholde.

Lise Mørup Dalsgaard skitserede overordnet opgaven og foreslog, at der skulle udarbejdes et spørgeskema, som skal sendes til rådsmedlemmerne, men det er foreningerne, organisationerne mv. der skal besvare + IMR.

Et udkast til tidsplan:

April: spørgeskema udarbejdes med spørgsmål om, hvem repræsenterer de, antal udpegninger, antal høringssvar, spørgsmål a la hvorfor/hvorfor ikke, ønsker organisationen fortsat at være medlem(udpegningsberettiget), ønske om observatørstatus, skal rådets struktur ændres, f.eks. styring – nævn, ankemuligheder, direktør, beslutningsdygtige

Maj: spørgeskema udsendes og besvares

Juni: samle spørgeskema - udarbejde rapport

Rapport skal i høring

Mandana Zarrehparvar nævnte, at evalueringen også skulle omhandle samarbejdet med IMR, og at IMR meget gerne giver input til evaluering, bl.a. spørgeskemaet.

Kirsten nævnte, at Departementet gerne vil have input fra rådet til eventuelle ændringer af loven. Hvis rådet påpeger forhold/behov for ændringer i evalueringsrapporten i lovgivningen, vil naalakkersuisoq reagere på det. Rådet blev opfordret til at være tydelig i forhold til, hvad rådet ønsker af ændringer mv. til loven med henblik på FM2018.

Der var opbakning til det videre arbejde og initiativ.

Lise Mørup Dalsgaard påtog sig opgaven med at organisere evalueringen. Lise Mørup Dalsgaard, Ahmed Akkari + fmd.skabet er arbejdsgruppe.

14) Præsentation af arbejdsproces og tidsplan for udarbejdelse af Statusrapport 2018 ved Mandana Zarrehparvar

Mandana Zarrehparvar redegjorde for arbejdsproces og tidsplan for udarbejdelse af Statusrapport 2018 (se særskilt dokument).

Der var enkelte afklarende spørgsmål samt opbakning til tidsplan.

15) Eksamination i Komiteen for Økonomiske, Sociale og Kulturelle rettigheder i 2018 ved Lise Garkier Hendriksen og Mandana Zarrehparvar

Lise Garkier Hendriksen og Mandana Zarrehparvar gennemgik overordnet indholdet af konventionen, betydning for Grønland samt om processen i forbindelse med aflevering af rapport.

Der blev endvidere udleveret en oversigt over, hvilke eksaminationer der vil være i de kommende år (se særskilt oversigt).

Rådet/IMR skal udarbejde parallelrapporter til brug for komiteerne inden eksaminationerne. IMR vil hjælpe så vidt muligt.

Der var et par afklarende spørgsmål samt kommentarer.

16) Valg af formand og næstformand for 2017-19

Carl Christian Olsen (Puju) blev valgt til formand. Der var ingen modkandidater eller ingen indsigelser, hvorfor han blev valgt.

Leif Fontain blev valgt til næstformand. Der var ingen modkandidater eller ingen indsigelser, hvorfor han blev valgt.

Formandsskabet vil fremadrettet være i Sisimiut.

17) Valg af medlemmer til Arbejdsgruppe Fællespulje

Det blev besluttet, at der skulle vælges 5 medlemmer til arbejdsgruppen.

Bodil Karlshøj, Anita Hoffer, Annemette Nyborg Lauritsen, Kristine Reimer blev valgt.

Anita Hoffer fik til opgave at spørge Ludvig Larsen og Aviâja Egede Lyng, om de ønsker at være medlem.

18) Fastsættelse af næste Rådssamling og Rådsmøde

Anita Hoffer påpegede, at en række medlemmer har meldt afbud, fordi mødet afholdes i deres arbejdstid, hvilket rådet bør forholde sig til. F.eks. har det været fremme, at den ene mødedag kunne være en lørdag eller søndag.

Det blev endvidere vendt, om der skulle afholdes flere møder. Der skal dog tages hensyn til IMR, om de kan deltage, eftersom deres deltagelse er vigtig.

Det blev besluttet, at næste rådsmøde afholdes den fredag den 27. oktober-lørdag den 28. oktober 2017 i Sisimiut.

I forbindelse med rådsmødet skal der være besøg på handicapcentret og afholdes et borgermøde.

Næste Rådssamling skal afholdes den 6.-7. april 2017 i Nuuk.

Det blev også besluttet, at rådets forretningsorden skal ændres.

19) Eventuelt

Det blev foreslået, at formandskabet skal udarbejde et udkast til mål og prioriteringer for rådet, som rådet efterfølgende kan diskutere.

Rådet bør også udarbejde en kommunikationsstrategi for, at rådet kan komme ud i offentligheden.

Det blev foreslået og besluttet at udarbejde en pressemeddelelse om det nye formandskab.

Tida Ravn (tolk) nævnte, at der i de grønlandske oversættelser af materiale er problemer med terminologi, herunder at begreber bruges forskelligt, hvilket rådet bør være opmærksom på.

Afslutningsvis takkede Carl Christian Olsen (Puju) for mødet og ser frem til at samarbejde med arbejdsgrupperne, departementet og IMR, ligesom der blev rettet en tak til IMRs deltagelse og arbejde.